

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ŠANCE PRO VÁŠ ROZVOJ

Návrh úpravy územního plánu obce Kostelec nad Orlicí

Posouzení vlivů Návrhu úpravy územního plánu na lokality NATURA 2000
dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění

Brno, srpen 2011

Objednatel: Urbanistické středisko Brno, spol. s r.o.
Příkop 8, 602 00 Brno

Zpracovatel: Ecological Consulting a.s.,
Na Střelnici 48, 779 00 Olomouc
e-mail: ecological@ecological.cz ; www.ecological.cz

Srpen 2011

Mgr. Milan Bussinow, Ph.D.

Prvotní dokumentace je uložena v archivu objednatele.

Rozdělovník:

1.- 3. výtisk, 1. digitální verze: Urbanistické středisko Brno, spol. s r.o.
00. výtisk: 0 digitální verze: Ecological Consulting a.s.

Řešitelský kolektiv:

Mgr. Milan BUSSINOW, Ph.D. - biotopy, botanika

- autorizovaná osoba ke zpracování biologických hodnocení dle §67 zákona č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č.j. OEKL/2906/05 ze dne 18.10.2005)

- autorizovaná osoba k provádění posouzení podle §45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (Natura 2000) (rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č. j. 29539/ENV/09,998/630/09)

Ecological Consulting a.s., Na Střelnici 48, 779 00 Olomouc, tel. 585203166

Mgr. Martina FIALOVÁ – ochrana přírody, botanika

- autorizovaná osoba k provádění posouzení podle §45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (Natura 2000) (rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č. j. 77466/ENV/10-2360/630/10)

Ecological Consulting a.s., Na Střelnici 48, 779 00 Olomouc, tel. 585203166

O B S A H :

1. Úvod.....	5
2. Stručný popis koncepce	6
3. Identifikace a charakteristika dotčených lokalit.....	8
4. Hodnocení vlivů koncepce na EVL	17
5. Závěr	23
6. Literatura.....	24

1. Úvod

Předkládané Posouzení vlivů koncepce na lokality soustavy NATURA 2000 dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (dále též hodnocení), tj. na evropsky významné lokality a ptačí oblasti, tvoří část B Vyhodnocení vlivů návrhu úpravy územního plánu města Kostelec nad Orlicí na udržitelný rozvoj území, jak je to požadováno přílohou č. 5 vyhlášky č. 500/2006 Sb., v platném znění. Toto Posouzení je ve smyslu stavebního zákona nedílnou součástí posuzované koncepce, tj. návrhu úpravy územního plánu města Kostelec nad Orlicí, neboť orgán ochrany přírody svým stanoviskem nevyloučil vliv na evropsky významnou lokalitu.

Zadavatelem díla je Urbanistické středisko Brno, spol. s r.o. Hodnocení je zpracováno na základě stanoviska Odboru životního prostředí a zemědělství, oddělení ochrany přírody Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, který ve svém stanovisku ze dne 17.03.2009 (č.j. 4177/ZP2009-Be) nevyloučil významný vliv úpravy územního plánu na území evropsky významné lokality. Důvodem nevyloučení vlivu na EVL Orlice a Labe je navržená přeložka komunikace č. I/11 protínající EVL a plocha pro tělovýchovné a sportovní zařízení umístěná do EVL.

Cílem naturového hodnocení je zjistit, zda koncepce (v tomto případě návrh úpravy územního plánu ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb., v platném znění) může mít významný negativní vliv na předměty ochrany a celistvost uvedených lokalit.

Jako podkladový materiál k vypracování tohoto naturového hodnocení byla použita textová a grafická část návrhu úpravy územního plánu města Kostelec nad Orlicí (Palacká et al. 2010) a současně i platný územní plán města Kostelec nad Orlicí schválený 19. 8. 2002 (Klajmon et al. 2002). V září 2010 pak proběhl terénní průzkum jednotlivých dotčených ploch a jejich okolí.

Hodnocenou koncepcí je návrh úpravy územního plánu města Kostelec nad Orlicí. Jedná se o speciální koncepci ve smyslu ustanovení § 10 i zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Obsah „Vyhodnocení vlivů“ této koncepce je předepsán v příloze č. 5 vyhlášky č. 500/2006 Sb.

Hodnocení je v souladu s dikcí ustanovení §45i zákona č. 114/1992 Sb., v platném

znění a k platným metodickým pokynům MŽP. Přihlédnuto již bylo i k návrhu Aktualizace metodiky hodnocení vlivů podle §45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění z listopadu 2009.

Podrobnější informace o posuzované koncepci jsou obsaženy v dokumentaci Vyhodnocení vlivů na životní prostředí (část A).

2. Stručný popis koncepce

Důvodem pro pořízení návrhu úpravy územního plánu města Kostece nad Orlicí byla nutnost překlopení schváleného územního plánu do platné legislativy nového stavebního zákona č. 183/2006 Sb., v platném znění. Návrh úpravy územního plánu města byl zpracován Urbanistickým střediskem Brno, spol. s r.o. (Palacká et al. 2010). Návrh stanovuje kromě jiného podmínky pro využití ploch s rozdílným způsobem využití a podmínky prostorového uspořádání zástavby.

Cílem pořízení úpravy ÚP města Kostelec nad Orlicí je vytvoření dostatečných územních podmínek pro rozvoj města, v souladu se zákonem č. 183/2006 Sb., v platném znění, a ostatními obecně platnými právními předpisy.

Návrh úpravy územního plánu respektuje politiku územního rozvoje (PÚR) schválenou usnesením vlády č. 929 ze dne 20.7. 2009 (PÚR 2008) a z ní vyplývající kritéria a podmínky pro rozhodování v území i územní plán velkého územního celku (VÚC) Orlické hory a podhůří vymezený obecně závaznou vyhláškou Královéhradeckého kraje č. 5/2006 ze dne 7. 12. 2006. Mezi republikové priority územního plánování patří mimo jiné i respektování veřejných zájmů např. ochrany biologické rozmanitosti a kvality životního prostředí, zejména formou důsledné ochrany zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000 atd.

Předkládané naturové hodnocení se zabývá dvěma dílčími lokalitami, u kterých nebyl vyloučen vliv na evropsky významnou lokalitu Orlice a Labe. Jedná se o plochy občanského vybavení, konkrétně o **plochu pro tělovýchovné a sportovní zařízení (Z66)**, a o plochu dopravní infrastruktury, konkrétně o **přeložku komunikace I/11 (Z153)**.

Jako **plochy tělovýchovy a sportu** jsou označeny plochy využívané pro činnosti, děje a zařízení sloužící k uspokojování sportovních a rekreačních potřeb občanů a to na veřejně přístupných plochách. Jejich přípustné využití je možné jako pozemky staveb a zařízení pro tělovýchovu a sport, pozemky související dopravní a technické infrastruktury,

veřejných prostranství, a sídelní zeleň různých forem. Nepřípustné je jejich využití k činnostem, dějům a zařízením narušujícím kvalitu prostředí nebo vyvolávající takové důsledky druhotně. Podmíněně přípustné využití je i k umístění staveb a zařízení, které mají víceúčelové využití nebo tvoří doplňkovou funkci (ubytování, stravování, služby atd.) za podmínky, že hlavní funkci tvoří sportovní využití. Bydlení za podmínky, že se jedná o osoby zajišťující dohled, správce nebo majitele zařízení smí být v těchto plochách umístěno pouze v případě, že budou v chráněném venkovním prostoru takových staveb dodrženy hygienické limity hluku. Omezeny jsou i podmínky prostorového uspořádání takovýchto staveb.

Navrhovaná plocha pro tělovýchovné a sportovní zařízení se nachází západně od města, na okrajových pozemcích EVL, v širší nivě Orlice.

Jako **plochy dopravní infrastruktury** jsou označeny plochy sloužící zpravidla k zajištění dopravní dostupnosti a pro obsluhu území dopravní infrastrukturou. Jejich využití se omezuje na činnosti, děje a zařízení dopravní povahy, včetně dílčích úprav a napojení na stávající komunikace – silnice, násypy, zářezy, opěrné zdi, mosty, další terénní úpravy, protihluková opatření, opatření proti přívalovým deštům apod., přípustné využití o účelových komunikacích, stezek pro pěší a cyklisty, dopravní terminály, zálivy zastávek hromadné dopravy, odpočívadla, zařízení technické infrastruktury, plochy pro ochrannou a izolační zeleň, ÚSES, nezbytné asanační úpravy. Jako nepřípustné jsou uvedeny činnosti, děje a zařízení narušující hlavní využití, povolování staveb ani dočasných vyjma navrhovaných staveb dopravní infrastruktury a staveb přímo souvisejících, pro které je toto území chráněno. Podmíněně je umožněno budování inženýrských sítí a účelových komunikací před realizací záměru za podmínky co nejkratšího možného křížení s navrženou plochou a umístění čerpacích stanic pohonných hmot včetně doprovodných funkcí, pokud svým provozováním a technickým zařízením nenarušují užívání staveb a zařízení ve svém okolí a nesnižují kvalitu prostředí souvisejícího území.

Trasa přeložky silnice I/11, tedy obchvatu Kostelce nad Orlicí, je navržena obloukem kolem severního okraje města zhruba v koridoru vymezeném územním plánem VÚC Orlické hory a podhůří. V současnosti silniční tah I/11 spolu s železnicí tvoří největší bariéru dělící hlavní část zastavěného území města. Navrhovaný obchvat je tedy důležitý zejména pro odlehčení dopravní zátěže v centru a sjednocení města, tedy středu města a ploch pro bydlení a škol, které v současnosti odděluje. Navrhovaná přeložka protíná EVL Orlice a Labe západně od města, v širší nivě Orlice.

Návrh úpravy územního plánu města Kostelec nad Orlicí je předložen pouze v jedné variantě.

V předkládaném Hodnocení nelze očekávat stanovení konkrétních zmírňujících opatření, vzhledem k tomu, že záměry nejsou dostatečně upřesněny. Toto je úloha navazujících hodnocení, zejména ve fázi posouzení záměrů podle zákona č. 100/2001 Sb., v platném znění.

Cílem tohoto Hodnocení by tak mělo být upozornění na závažné střety koncepce s územími evropsky významné lokality a předměty její ochrany v rovině stanovení koridorů a rozvojových ploch místního významu. Toto by mělo v budoucnu sloužit k upřesnění variant (územních, technologických a technických) jednotlivých záměrů v případě, že se vůbec o průchodné varianty bude jednat, tj. že veřejný zájem bude výrazně převažovat nad zájmy ochrany přírody.

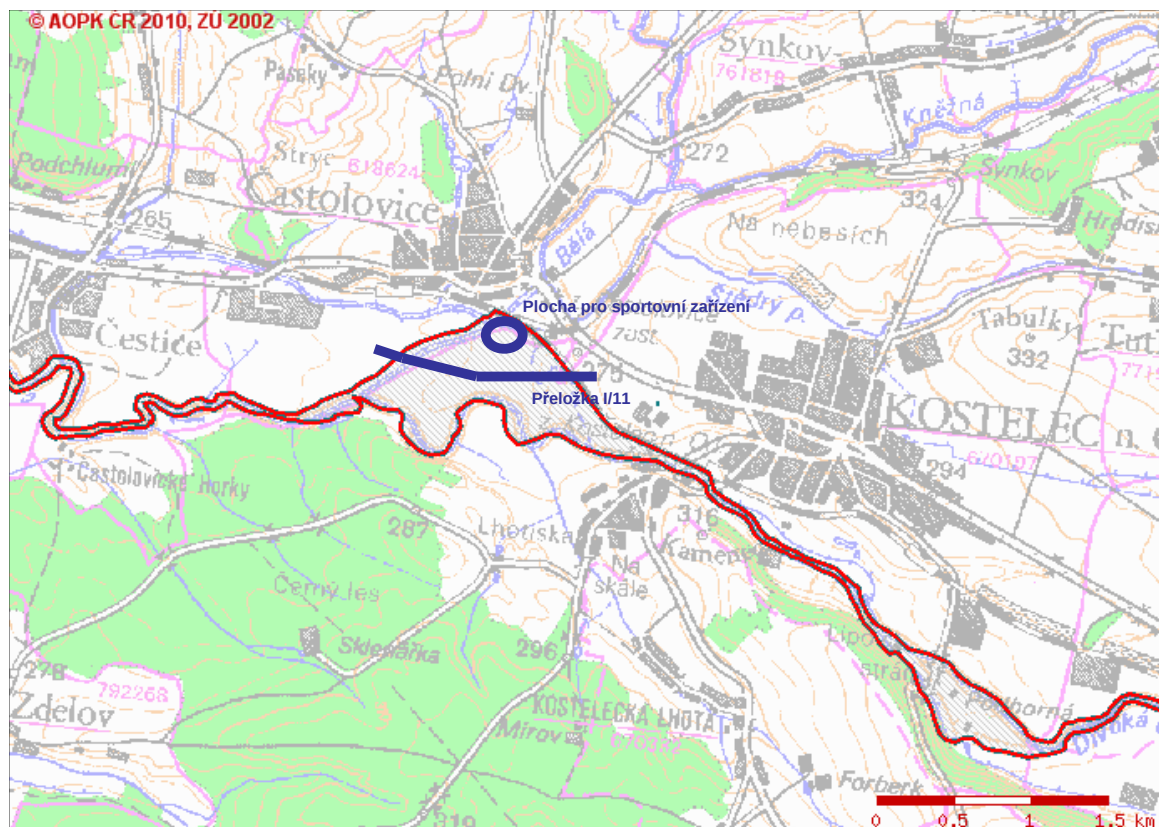
3. Identifikace a charakteristika dotčených lokalit

Mezi území chráněná na základě mezinárodních úmluv řadíme mj. lokality soustavy Natura 2000 – ptačí oblasti a evropsky významné lokality. Ochrana lokalit, které jsou v rámci České republiky zařazeny do soustavy Natura 2000, je v dnešní době zakotvena v platné legislativě, v tomto případě v novelizovaném zákonu č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

U záměrů, u kterých příslušný orgán ochrany přírody nemohl ve svém stanovisku vyloučit možný významný vliv na lokality soustavy Natura 2000, je třeba provést posouzení autorizovanou osobou v souladu s ustanoveními § 45 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění.

Jak je patrné ze situace (Obr. 1), posuzovaná koncepce prochází částí EVL Orlice a Labe (CZ0524049). Území této EVL protíná navržená přeložka komunikace I/11. Dále je do území EVL situován i záměr plochy pro sportovní zařízení.

Obr. 1: Umístění lokality soustavy Natura 2000 ve vztahu ke dvěma dílčí částem posuzované koncepce (Přibližný rozsah jednotlivých záměrů je vyznačen modře, EVL vyznačena červeně.)

CHARAKTERISTIKA EVROPSKY VÝZNAMNÉ LOKALITY ORLICE A LABE

Kód:	CZ0524049
Rozloha:	2683,18 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PR, PP
Biogeografická oblast:	Kontinentální
Souřadnice středu:	16°10'56" v.d., 50°7'28" s.š.
Nadmořská výška:	214 - 295 m n. m.

EVL Orlice a Labe byla vyhlášena Nařízením vlády 132/2005 Sb., v platném znění.

EVL tvoří vlastní koryta řek Tiché Orlice a Divoké Orlice, od Chocně, resp. od Doudleb nad Orlicí, až po soutok obou Orlic a dále po soutok s Labem v HK. EVL dále zahrnuje i koryto Labe od soutoku s Orlicí až po Sezemice. Kromě vlastních koryt zahrnuje EVL v některých místech i celou nivu Orlice.

Orlice, především v horní části, protéká neupraveným přírodním korytem, aktivně meandrujícím, dno je neupravené, písčité, břehy bývají často podemleté, ve vodě se vyskytuje množství padlých stromů. Četná jsou slepá ramena. Niva Orlice představuje významný a rozsáhlý ekosystém s fungujícími přírodními procesy a vysokou diverzitou sukcesních stadií. Dolní část toku Orlice a Labe je charakteristické břehy již upravenými.

EVL Orlice a Labe tvoří krom vlastních toků i poměrně široká niva Orlice, ve které převládají luční společenstva, především aluviální psárkové louky, vlhké pcháčkové louky, vlhká tužebníková lada a fragmenty střídavě vlhkých bezkolencových luk. Sušší typy stanovišť zastupují mezofilní ovsíkové louky. Většina ploch aluviálních psárkových luk je dosévaných nebo zakládáných na dřívějších polích. Střídavě vlhké bezkolencové louky ustupují v důsledku neobhospodařování a eutrofizace. Podél vlastních toků jsou zastoupeny říční rákosiny, v okolí terénních depresí a slepých ramen i rákosiny eutrofních stojatých vod a vegetace vysokých ostřic. Přirozeně meandrující tok Orlice s četnými nátržemi doprovází řada slepých ramen s makrofytní vegetací přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod s voďankou žabí, řezanem pilolistým, bublinatkou jižní a ostatní porosty. Po celé délce koryta Orlice se vytvořily stanoviště štěrkových až písčitých říčních náplavů se sporadickou vegetací. Pouze ve zbytcích jsou zachovány porosty lužní vegetace. V místech s vyšší hladinou spodní vody, podél vodních toků a slepých ramen, se nachází údolní jasanovo-olšové luhy s bohatým výskytem jarních geofytů.

V řekách je zastoupena druhově poměrně pestrá rybí osádka, včetně bolena dravého (*Aspius aspius*), pro kterého tato EVL představuje jedinečnou lokalitu pro stabilní rozmnožující se populaci. Na vodní tok jsou vázány i další dva význačné druhy, které patří mezi předměty ochrany této EVL. Jedná se o klínatku rohatou (*Ophiogomphus cecilia*) a vydra říční (*Lutra lutra*).

Celkově se jedná o jeden z mála zachovalých a minimálně narušených vodních toků v České republice. V současné době tvoří základ rozsáhlého přírodního parku Orlice.

Za nejzávažnější problém tohoto území lze považovat poškození nivy Orlice v souvislosti s intenzivním zemědělským hospodařením. Niva Orlice však neztratila svou retenční a estetickou funkci. V posledních letech došlo i k převodu orné půdy v nivě na luční porosty a postupně dochází k obnově aluviálních psárkových a pcháčkových luk. Dále lze za hrozbu považovat zastavění nivy průmyslovými areály a silničními komunikacemi. Problematické je i šíření invazivních druhů rostlin podél vodních toků, které souvisí nejen s absencí obhospodařování, ale i s přirozeným vývojem toku. Nejčastějšími invazivními druhy jsou netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*), křídlatka japonská (*Reynoutria japonica*), topinambur hlíznatý (*Helianthus tuberosus*), štetinec laločnatý (*Echinocystis*

lobata) a celíky (*Solidago* sp.). Ohrožení vyplývá i z regulace koryta a vypouštění odpadních vod. Zvláště pro klínatku rohatou je důležité zachování a ochrana přirozených úseků vodotečí (www.nature.cz).

Tabulka 1 uvádí přehled stanovišť, která se na území EVL Orlice a Labe vyskytují, včetně jejich rozlohy, podílu na rozloze EVL a údaje o tom, zda jsou tato stanoviště předmětem ochrany EVL. Z prioritních druhů stanovišť se zde vyskytuje pouze prioritní stanoviště 91E0 **Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)**.

Tab.1: Naturové biotopy

	Stanoviště/Biotop	Rozloha (ha)	Podíl (%)	Předmět ochrany
2330	Otevřené trávníky kontinentálních dun s paličkovcem (<i>Corynephorus</i>) a psinečkem (<i>Agrostis</i>)	1.3369	0.04	Ano
	T5.1 Jednoletá vegetace písčin	0.1797	0.00	Ano
	T5.2 Otevřené trávníky písčin s paličkovcem šedavým (<i>Corynephorus canescens</i>)	1.1572	0.04	Ano
3130	Oligotrofní až mezotrofní stojaté vody nížinného až subalpínského stupně kontinentální a alpské oblasti a horských poloh a jiných oblastí, s vegetací tříd <i>Littorelletea uniflorae</i> nebo <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	0.1095	0.00	
	M2.1 Vegetace letněných rybníků	0.1095	0.00	
3150	Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu <i>Magnopotamion</i> nebo <i>Hydrocharition</i>	18.5444	0.69	Ano
	V1A Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod s voďankou žabí (<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>)	0.6529	0.02	Ano
	V1B Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod s řezanem pilolistým (<i>Stratiotes aloides</i>)	0.0482	0.00	Ano
	V1C Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod s bublinatkou jižní nebo obecnou (<i>Utricularia australis</i> a <i>U. vulgaris</i>)	0.1390	0.00	Ano
	V1F Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod - ostatní porosty	17.7043	0.65	Ano
3260	Nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů <i>Ranunculion fluitantis</i> a <i>Callitricho-Batrachion</i>	5.3289	0.19	Ano
	V4A Makrofytní vegetace vodních toků - porosty aktuálně přítomných vodních makrofyt	5.3289	0.19	Ano
3270	Bahnité břehy řek s vegetací svazů <i>Chenopodion rubri</i> p.p. a <i>Bidention</i> p.p.	0.076	0.00	
	M6 Bahnité říční náplavy	0.076	0.00	
6210	Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podložích (<i>Festuco-Brometalia</i>)	0.1667	0.00	
	T3.5B Acidofilní suché trávníky bez význačného výskytu vstavačovitých	0.1667	0.00	

6410	Bezkolencové louky na vápnitých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách (<i>Molinion caeruleae</i>)	31.9522	1.19	Ano
	T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky	31.9522	1.19	Ano
6430	Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně	5.5039	0.20	Ano
	M5 Devětsilové lemy horských potoků	0.0066	0.00	
	M7 Bylinné lemy nížinných řek	0.5430	0.02	
	T1.6 Vlhká tužebníková lada	4.9543	0.18	Ano
6510	Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (<i>Arrhenatherion</i>, <i>Brachypodio-Centaureion nemoralis</i>)	117.076	4.36	Ano
	T1.1 Mezofilní ovsíkové louky	117.076	4.36	Ano
7150	Prolákliny na rašelinném podloží (<i>Rhynchosporion</i>)	0.0168	0.00	
	R2.4 Zrašelinělé půdy s hrotnosemenkou bílou (<i>Rhynchospora alba</i>)	0.0168	0.00	
8210	Chasmoxytická vegetace vápnitých skalnatých svahů	0.0042	0.00	
	S1.1 Štěrbínová vegetace vápnitých skal a drovin	0.0042	0.00	
9130	Bučiny asociace <i>Asperulo-Fagetum</i>	0.4902	0.01	
	L5.1 Květnaté bučiny	0.4902	0.01	
9170	Dubohabřiny asociace <i>Galio-Carpinetum</i>	14.3337	0.53	
	L3.1 Hercynské dubohabřiny	14.3337	0.53	
9180	Lesy svazu <i>Tilio-Acerion</i> na svazích, sutích a v roklich	0.6232	0.02	
	L4 Suťové lesy	0.6232	0.02	
9190	Staré acidofilní doubravy s dubem letním (<i>Quercus robur</i>) na písčitých pláních	1.5671	0.05	
	L7.2 Vlhké acidofilní doubravy	1.5671	0.05	
91E0	Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>)	45.4013	1.69	Ano
	L2.2A Údolní jasanovo-olšové luhy, typické porosty	9.8646	0.36	Ano
	L2.4 Měkké luhy nížinných řek	35.5367	1.32	Ano
91F0	Smíšené lužní lesy s dubem letním (<i>Quercus robur</i>), jilmem vazem (<i>Ulmus laevis</i>), j. habrolistým (<i>U. minor</i>), jasanem ztepilým (<i>Fraxinus excelsior</i>) nebo j. úzkolistým (<i>F. angustifolia</i>) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (<i>Ulmion minoris</i>)	35.4401	1.32	Ano
	L2.3A Tvrdé luhy nížinných řek, člověkem málo ovlivněné porosty	12.8556	0.47	Ano
	L2.3B Tvrdé luhy nížinných řek, člověkem silně ovlivněné porosty	22.5845	0.84	Ano

Druhy – rostliny:

Rostliny nejsou předmětem ochrany EVL Orlice a Labe.

Druhy – živočichové:

Předmětem ochrany EVL Orlice a Labe jsou **bolan dravý** (*Aspius aspius*), **klínatka rohatá** (*Ophiogomphus cecilia*) a **vydra říční** (*Lutra lutra*) (www.nature.cz).

Klínatka rohatá patří mezi silně ohrožené druhy dle vyhlášky 395/1992 Sb., v platném znění. V EVL Orlice a Labe se vyskytuje stálá populace klínatky rohaté, jejíž velikost tvoří 2 – 15% celkové populace na území České republiky. Tato populace není izolovaná, ale leží uvnitř rozsáhlého areálu. Území EVL představuje skvěle zachovalé stanoviště, vysoce významné pro zachování tohoto druhu.

Klínatka rohatá pro svůj vývoj vyžaduje čisté či málo znečištěné toky s písčitým nebo štěrkovým dnem se slabou vrstvou detritu a přírodními nebo přírodě blízkými břehy. Nejpočetnější populace vytváří v tocích o šířce od deseti do několika desítek metrů. Vývoj larev je dvouletý až čtyřletý. Larvy žijí na dně v pomaleji proudících úsecích, často se částečně zahrabávají. Dospělci se líhnou od třetí dekády května, za teplého počasí aktivují až do druhé poloviny září. Zaletují daleko od místa vývoje larev i mimo vodní toky.

Ohrožení tohoto druhu spočívá mimo jiné v napřimování vodních toků, zpevňování břehů. Problémem může být i likvidace břehových porostů a znečišťování vody. Z těchto důvodů je nutné dbát především na ochranu jejího biotopu, zachovávat dostatečně dlouhé úseky přirozeně meandrujících řek a potoků s nezpevněnými břehy a předcházet znečištění vody v tocích (např. při havarijních únicích).

Bolen dravý je původním druhem České republiky, jehož stavy na našem území v posledních letech stouply, k čemuž přispělo i intenzivní vysazování hospodařícími rybářskými organizacemi. V dotčené EVL se jedná o stálou populaci, která není izolovaná a tvoří 0 – 2% celkové populace bolena v ČR. Stanoviště je dobře zachované a EVL je velmi významná pro zachování tohoto druhu.

Bolen dravý obývá přirozeně dolní a střední úseky větších řek, nalezneme jej v povodí Labe, Odry i Moravy. V současnosti není v ČR ohrožen, neboť existuje dostatek silných populací, v nichž se boleni sami rozmnožují. Pro bolena dravého představují nebezpečí mimo jiné změny morfologie koryta technickými úpravami a znečištění vody.

Vydra říční patří mezi silně ohrožené druhy dle vyhlášky 395/1992 Sb., v platném znění. V rámci EVL existují data pouze o přítomnosti tohoto druhu, neexistují údaje o velikosti populace. Populace vydry říční však není izolovaná, jedná se o skvěle zachované stanoviště pro její výskyt. EVL Orlice a Labe je velmi významnou lokalitou pro zachování tohoto druhu.

V rámci svého areálu osídluje vydra říční téměř všechny typy vodních biotopů. V minulosti počty vyder na území ČR silně poklesly vlivem pronásledování a rychlých změn prostředí. Od 90. let se však vydra opět začala šířit a v současnosti obývá cca 75% plochy

území ČR. Vydra je druhem s velkými nároky na prostředí. Rozloha využívaného území se mění v závislosti na potravní nabídce od několika km² až po několik desítek km².

Největší ohrožení představují pro vydra přímé ničení biotopů (regulace toků, vytváření protipovodňových zábran) či rozsáhlé změny v charakteru řečiště, střety s dopravními prostředky nebo ilegální lov. Důležité pro populaci vyder je zachování konektivity jednotlivých současných i potenciálních míst výskytu a zachování celkové prostupnosti krajiny (www.biomonitoring.cz, Marhoul et Turoňová 2008, Faltysová et al. 2002, Poledník et al. 2007).

Ze stanovišť, která jsou předmětem ochrany EVL Orlice a Labe, se na posuzovaném území nachází pouze stanoviště **Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)** (91E0), konkrétně biotop údolních jasanovo-olšových luhů (L2.2). Toto stanoviště patří mezi stanoviště prioritní. V rámci mapování biotopů a pro účely soustavy Natura 2000 se v rámci biotopu L2.2 rozlišovaly na dvě kategorie. L2.2A – údolní jasanovo-olšové luhy, typické porosty, kam patří typické, poměrně stabilizované, člověkem poměrně málo ovlivněné lesy s dobře zachovalou strukturou i funkcemi ekosystému, s přítomností více diagnostických druhů a s dostatečnou plochou. Do kategorie L2.2B pak byly řazeny ostatní porosty, člověkem silně ovlivněné a ohrožené, s dřevinami, které nejsou součástí přirozených luhů a s velkým zastoupením ruderalních a pro luhy netypických druhů v bylinném patře, a také plošně nevelké fragmenty (Guth et al. 2008). Mezi prioritní stanoviště spadá pouze biotop L2.2A.

V návaznosti na vodní toky, zde na Divokou Orlici, Bělou a mrtvá ramena západně od Kostelce nad Orlicí, se nachází mozaiky vodních toků bez vodních makrofyt a zbytků údolních jasanovo-olšových luhů (biotop L2.2B), které zde tvoří doprovodný úzký pás podél jednotlivých toků (Obr. 2). Doplněny bývají říčními rákosinami (biotop M1.4) s převahou chrastice rákosovité (*Phalaris arundinacea*), bylinnými lemy nížinných řek (biotop M7) a nelesní stromovou výsadbou mimo sídla (biotop X13). Dále na ně navazují aluviální psárkové louky nebo intenzivně obhospodařované louky.

Obr. 2: Pohled na zbytky údolních jasanovo-olšových luhů, v popředí vlhké pcháčkové louky v místě přeložky I/11

Obr. 3: Plocha intenzivně obhospodařovaných luk v místě přeložky I/11

Navržená trasa přeložky I/11 dále protíná luční porosty. Při vstupu na území EVL ve směru od Kostelce nad Orlicí se jedná o mozaiku vlhkých pcháčkových luk (biotop T1.5) a intenzivně obhospodařovaných luk, po překonání meandru mrtvého ramene se nachází již pouze biotopy řazené mezi intenzivně obhospodařované louky. Bylinná skladba je na těchto loukách podle Šindlara (2003) převážně druhotná, protože v 70. a 80. letech probíhalo v území nivy velkoplošné intenzivní zemědělství, které bylo založeno na pravidelné dvouleté obnově lučních porostů. Mezi železniční tratí a místní komunikací vedoucí k ČOV se nachází

fragment vlhkých tužebníkových lad. Jedná se ovšem o silně degradovaný porost.

Zároveň však trasa přeložky vede v blízkosti Orlice, která zde přirozeně meandruje, jak ukazují obrázky 4 a 5.

Obr. 4: Přirozeně meandrující tok Divoké Orlice

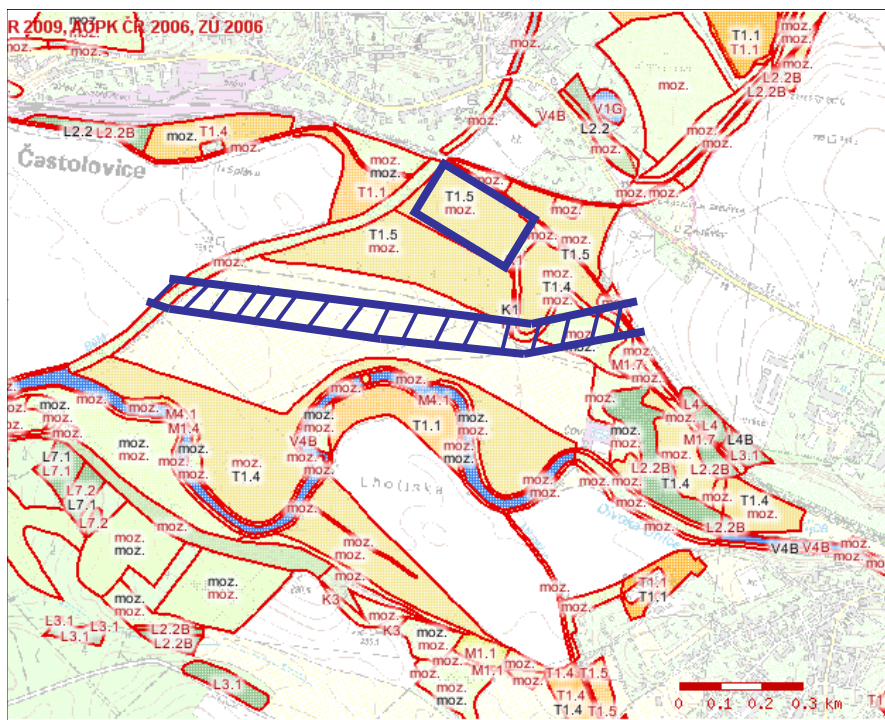

Obr. 5: Podemletý břeh meandrujícího toku Divoké Orlice

Území vymezené jako plocha pro sportovní zařízení pokrývá poměrně hodnotný porost vlhkých pcháčových luk bez výraznějších degradací. Umístění dílčích záměrů v rámci vymapovaných biotopů ukazuje obrázek 6.

Obr. 6: Biotopy vyskytující se v okolí záměru, přeložka I/11 a plocha pro sportovní využití vyznačeny modře (www.nature.cz)

V širším okolí posuzovaných záměrů navržené přeložky I/11 a plochy pro sportovní zařízení se tedy nevyskytují žádná stanoviště, které jsou předmětem ochrany EVL Orlice a Labe.

4. Hodnocení vlivů koncepce na EVL

Hodnocení úplnosti podkladů pro posouzení

Jako hlavní podklad pro hodnocení vlivu koncepce na území EVL byl použit návrh úpravy územního plánu v jeho textové i grafické části vypracovaný společností s r.o. Urbanistické středisko Brno (Palacká et al. 2010). Dále bylo přihlíženo i k zatím platnému územnímu plánu města Kostelec nad Orlicí schválenému 19. 8. 2002 (Klajmon et al. 2002).

Informace o přítomnosti jednotlivých typů stanovišť a jejich stavu na dotčených lokalitách byly získány během terénního průzkumu uskutečněného 6. 9. 2010. Další podklady, upřesnění a informace o předmětech ochrany EVL Orlice a Labe byly získány

z aktualizace vrstvy biotopů a dalších dostupných databází Agentury ochrany přírody a krajiny ČR a jiné odborné literatury.

Použité podklady pro hodnocení vlivu koncepce na EVL považujeme v této fázi za dostatečné.

Hodnocení významnosti vlivů koncepce na dotčené předměty ochrany

Posuzovaná koncepce představuje návrh úpravy územního plánu města Kostelec nad Orlicí. Jedná se o město ležící v nivě řeky Divoká Orlice, která tvoří osu EVL Orlice a Labe. V některých místech se EVL rozšiřuje do území širší nivy Orlice. V rámci koncepce byly označeny dva dílčí záměry, u kterých nelze vyloučit vliv na EVL. Jedná se o navrženou přeložku I/11 a plochu určenou pro sportovní zařízení. Koncepce je navržena pouze v jedné variantě.

Předmětem ochrany v EVL Orlice a Labe v území dotčeném posuzovanou koncepcí jsou následující druhy živočichů: bolen dravý, klínatka rohatá, vydra říční. Další předměty ochrany EVL, v tomto případě přírodní stanoviště, se v dotčeném území nevyskytují.

Za referenční cíl pro vyhodnocení vlivu posuzované koncepce na vybrané předměty ochrany EVL Orlice a Labe bylo v souladu s metodickými doporučeními Evropské komise a platnou legislativou zvoleno zachování příznivého stavu z hlediska ochrany pro předměty ochrany EVL (typy přírodních stanovišť, evropsky významné druhy). Konkrétní metodou pro vyhodnocení vlivů koncepce bylo zvoleno tabelární bodové vyhodnocení v koncepci navržených opatření s doprovodným komentářem. Bodové hodnocení je v souladu s metodikou hodnocení významnosti vlivů na předměty ochrany (Anonymus 2007).

Tab. 2: Použitá stupnice vyhodnocení významnosti vlivů na předměty ochrany

Hodnota	Termín	Popis
-2	Významný negativní vliv	Negativní vliv dle odst. 9 § 45i ZOPK Vylučuje schválení koncepce obsahující takto vyhodnocené úkoly (záměry) (resp. koncepci je možné schválit pouze v případech určených dle odst. 9 a 10 § 45i ZOPK) Významný rušivý až likvidační vliv na stanoviště či populaci druhu nebo její podstatnou část; významné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Vyplyvá ze zadání koncepce, nelze jej eliminovat (resp. eliminace by byla možná jen vypuštěním problémového dílčího úkolu, záměru, opatření atd.).

-1	Mírně negativní vliv	Omezený/mírný/nevýznamný negativní vliv Nevylučuje schválení záměru. Mírný rušivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, okrajový zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Je možné jej dále snížit navrženými zmírňujícími opatřeními.
0	Nulový vliv	Koncepce, resp. její dílčí úkoly nemají žádný prokazatelný vliv.
+1	Mírně pozitivní vliv	Mírný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, mírný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.
+2	Významný pozitivní vliv	Významný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; významné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.
?	Vliv nelze vyhodnotit	Díky obecnosti zadání koncepce (nebo jednotlivých úkolů) není možné hodnotit její vlivy.

V následující tabulce (Tab. 3) je hodnocen vliv dílčích záměrů, které se vyskytují na území EVL a mohly by mít vliv na předměty ochrany EVL Orlice a Labe.

Tab. 3: Vliv dílčích záměrů posuzované koncepce na předměty ochrany EVL

Druh	Dílčí záměr		Zdůvodnění
	Přeložka I/11	Plocha pro sportovní zařízení	
Bolen dravý	0	0	Na populaci bolena dravého nebudou mít posuzované záměry vliv.
Klínatka rohatá	-1 - 0	0	Případné zásahy do přirozeně meandrujícího toku Divoké Orlice, napřimování toku, zpevňování břehů – především v souvislosti s uvažovanou přeložkou komunikace.
Vydra říční	-1	-1 - 0	Výstavbou přeložky komunikace dojde k ovlivnění hlukové situace a dojde tedy k výraznému nárůstu vyrušování. Přiblížením komunikace k nivě Divoké Orlice se zvyšuje riziko střetu s dopravními prostředky. Negativní dopad na migraci druhu (závisí na konstrukčním řešení přeložky) může být snížen např. umístěním na estakádu apod. Dopad plochy pro sportovní zařízení spočívá především v úbytku zachovalého přírodního prostředí v prostoru nivy, zvýšený pohyb osob i motorových vozidel v tomto prostoru.

Návrhem úpravy územního plánu města Kostelec nad Orlicí bude přímo dotčena část EVL Orlice a Labe, jedná se o širokou nivu Divoké Orlice, kde tato řeka přirozeně meandruje a v jejímž okolí se nachází komplex nivních luk, mrtvých ramen s doprovodem fragmentů údolních jasanovo-olšových luhů a výskytem solitérních dřevin.

Jedním z předmětů ochrany EVL Orlice a Labe je **vydra říční**. Od konce 80. let byl zaznamenán opětovný nárůst areálu rozšíření, který v současnosti stále pokračuje. Hlavním dlouhodobým cílem programu péče o vydra říční je zajistit nezhoršení stavu z hlediska velikosti populace a plochy areálu rozšíření vydry v ČR. Podle údajů Poledníka et al. (Program péče pro vydra říční (*Lutra lutra*) v České republice v letech 2009 – 2018) byl zaznamenán výskyt vydry říční mimo jiné i v povodí Orlice. K rozšíření areálu vydry v povodí Moravy, Odry a Orlice zřejmě napomohla i repatriace vyder v Jeseníkách (Hlaváč et al. 1998 sec. Poledník et al.). V letech 1998 – 2003 pak byly v povodí Orlice vysazeny 4 jedinci vydry (Toman et al. 2003 sec. Poledník et al.). Podle Poledníka et al. (2007) byl v kvadrátu síťového mapování 5863, tedy v kvadrátu, ve kterém leží Kostelec nad Orlicí, zaznamenán pravidelný výskyt vydry říční.

Vydra říční je svým způsobem života vázána na vodní prostředí, značnou část času ovšem vydry tráví i na souši, kde využívají širokou škálu povrchových i podpovrchových úkrytů a dalších prvků k odpočinku, spánku, výchově mláďat či ochraně před vnějšími klimatickými vlivy. Pro výskyt vydry může být tedy limitující faktor i nedostatek vhodných úkrytů. Podle Hobzy (2005) vydry preferují prostředí s přirozenou vegetací a vyhýbají se vegetaci narušené (např. ruderální společenstva s dominující kopřivou). Navíc jsou vydry v zimním období a v období časného jara závislé na dostupnosti podzemních odpočinkových míst, která jsou vázána především na přítomnost větších stromů v blízkosti vody.

Z výsledků studií vyplývá, že se v posledních letech zvyšují počty jedinců vyder zabíjených dopravními prostředky. V oblastech, kde je početnost populace vyder nízká, může mít toto zjištění vážné důsledky pro celou populaci. Úbytek vyder byl v minulosti způsoben mimo jiné i ztrátou vhodných stanovišť (např. regulace toků) (Poledník et al.).

Vytvářením nových komunikací se zvyšuje riziko střetu vyder s dopravními prostředky, zároveň přiblížením komunikace do nivy Orlice bude docházet k výraznému rušení hlukem a provozem na komunikaci. Orlice v tomto úseku navíc výrazně tvaruje své koryto, jeden z meandrů se přibližuje cca 50 m k vymezené trase přeložky komunikace I/11. Z tohoto důvodu lze předpokládat, že k ochraně komunikace před erozním působením toku bude třeba přistoupit k částečnému opevňování břehů v meandru či regulaci koryta toku. Tato situace ale bude zřejmá až z konkrétního návrhu konstrukčního řešení přeložky v této oblasti.

Také ohrožení **klínatky rohaté** vlivem posuzované koncepce vyplývá ze zásahu do nivy Divoké Orlice, resp. z výše uvedené případné regulace koryta Divoké Orlice či zásahů do břehových porostů tohoto toku. Klínatka je ohrožena především zánikem biotopů vhodných pro vývoj larev, její ústup byl zaznamenán zejména napřimováním vodních toků a zpevňováním břehů (Marhoul et Turoňová 2009).

Obecně lze konstatovat, že v případě, že dílčí záměry spadají do přílohy č. 1 zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, je nutné jejich samostatné posuzování. V těchto případech je nutno záměry navrhovat variantně, včetně varianty nulové. U záměrů, které přímo z dikce zákona podléhají posuzování vlivů na životní prostředí, znovu příslušný orgán ochrany přírody vydá stanovisko o možném vlivu na lokality soustavy Natura 2000 (povinná příloha Oznámení/Dokumentace EIA). Pokud negativní vliv záměru tímto stanoviskem není vyloučen, bude součástí příslušného dokumentu v rámci procesu EIA i vyhodnocení vlivu konkrétního záměru na potenciálně dotčenou EVL či PO.

U záměrů, které se nacházejí přímo na území lokality Natura 2000, je vyhodnocení jejich vlivu na předměty ochrany příslušné EVL nebo PO nutné vždy.

Hodnocení kumulativních vlivů

V okolí území posuzovaných dílčích záměrů koncepce nejsou v současné době známy a zveřejněny žádné další záměry či koncepce, které by mohly mít vliv na evropsky významnou lokalitu Orlice a Labe. Tímto nevylučujeme, že v širším území mohou být další záměry ve fázi studií a investičních příprav. V takovém případě bude nutné, pokud nebude vyloučen jejich negativní vliv na lokality soustavy Natura 2000, posoudit možný kumulativní vliv se záměry v námi hodnocené koncepci.

Přijetím posuzované koncepce dojde ke kumulaci vlivů obou dílčích záměrů, které se nacházejí v těsné blízkosti. Výstavbou obou dílčích záměrů dojde k rozšíření infrastruktury města do dosud volné krajiny, a s tím spojená zvýšená návštěvnost území, vyrušování pohybem osob a motorových vozidel apod.

Není však možné konstatovat, že by kumulací dílčích záměrů v koncepci ani v kumulaci s dalšími známými záměry byly zhoršeny vlivy hodnocené koncepce na některý z dotčených předmětů ochrany v posuzované EVL až na úroveň významně negativních vlivů.

Hodnocení vlivů koncepce na celistvost lokalit

EVL Orlice a Labe přímo prochází intravilánem města Kostelec nad Orlicí. Zatímco přímo ve městě je EVL tvořena pouze vlastním korytem Divoké Orlice, od železniční zastávky Kostelec nad Orlicí se pak EVL rozšiřuje nejprve o park a posléze o širší nivu nacházející se na pravé straně řeky. EVL pak tvoří území vymezené železnicí, Divokou Orlicí a Bělou. Po soutoku Divoké Orlice a Bělé je opět EVL tvořena pouze korytem Divoké Orlice. Orlice je jedním z velmi zachovalých a minimálně narušených vodních toků v České republice. Vzhledem k tomu, že je niva Orlice poměrně hustě osídlena a intenzivně zemědělsky využívána, představují fragmenty široké nivy Orlice obsažené v EVL v okolí Kostelce nad Orlicí poslední části území, kde je možné zachovat aktivně meandrující přirozené koryto řeky, stará slepá ramena a komplex aluviálních psárkových, vlhkých pcháčových i intenzivně obhospodařovaných luk s roztroušeně stojícími solitérními stromy.

Umístění dílčích záměrů posuzované koncepce na území EVL Orlice a Labe, do území široké nivy Orlice, s sebou tedy jednoznačně přinese negativní ovlivnění celistvosti lokality. S největší pravděpodobností povede v souvislosti s předpokládanými opatřeními na ochranu přeložky komunikace ke ztrátě nebo minimálně redukci klíčových charakteristik lokality, a sice přirozeného, aktivně meandrujícího koryta Divoké Orlice, které je nutné pro živočišné druhy, jež jsou předmětem ochrany EVL a dále zábořím dosud zachovalé aktivní nivy Divoké Orlice.

5. Závěr

Realizace obou dílčích záměrů bude mít **mírně negativní vliv** na předměty ochrany EVL Orlice a Labe. Dojde zde k zásahu do území přirozeného, aktivně meandrujícího koryta Divoké Orlice, k navýšení návštěvnosti území, a tím i k potenciálnímu ovlivnění předmětů ochrany této EVL. Zejména je nutné upozornit na negativní vliv koncepce především na celistvost lokality.

Posuzovaná koncepce nebude mít významný negativní vliv na předměty ochrany EVL Orlice a Labe. Oba posuzované dílčí záměry koncepce budou mít mírně negativní vliv, především na celistvost lokality ve smyslu zachování přirozené biologické funkce území.

Vlastní posouzení jednotlivých konkrétních záměrů není předmětem tohoto hodnocení. Vzhledem ke skutečnosti, že se oba dílčí záměry posuzované koncepce nacházejí přímo na území EVL, je nutno tyto záměry samostatně posoudit, a to variantně, včetně varianty nulové (tj. bez provedení záměru). V případě variantního řešení bude vybrána varianta s minimálními dopady na ŽP a ochranu veřejného zdraví.

Opatření k vyloučení či minimalizaci možných negativních vlivů na předměty ochrany ptáčích oblastí a evropsky významné lokality

1. Nezasahovat do přirozeně meandrujícího koryta Divoké Orlice, neupravovat břehy a břehové porosty.
2. Omezit zásahy do nivy Divoké Orlice na nejmenší možnou míru. Tento požadavek by mělo respektovat konkrétní konstrukční řešení navrhované přeložky komunikace I/11 (např. možnost vedení komunikace po estakádě).
3. Vedení trasy přeložky by mělo v co největší míře respektovat přítomnost slepých ramen v lokalitě a do těchto biotopů by neměly být umísťovány konstrukční prvky komunikace.
4. Během realizace dílčích záměrů je nutno zabránit případnému šíření invazivních druhů rostlin. Na místech, na kterých došlo k narušení povrchu půdy, a/nebo byly realizovány dílčí stavební objekty, je nutno monitorovat nástup nepůvodních druhů rostlin (neoindigenofytů) a po konzultaci s příslušným orgánem ochrany přírody (např. Krajský úřad Královéhradeckého kraje) nebo odbornou organizací (AOPK ČR Hradec Králové) přistoupit v souladu s plánem managementových opatření k jejich likvidaci.

5. Při stavebních činnostech i při vlastním provozu dílčích záměrů by měla být věnována maximální pozornost prevenci jakékoli havárie (např. úniku ropných látek).
6. Neumísťovat zařízení staveniště do EVL, nevytvářet zde žádné manipulační ani skladovací plochy.
7. Provádět i nadále pravidelný biomonitoring živých složek prostředí se zaměřením na předměty ochrany lokalit soustavy Natura 2000 s cílem vyhodnotit vliv realizovaného záměru na dané předměty ochrany.

6. Literatura

- Anonymus (2007): Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- Faltysová et al. (2002): Chráněná území ČR V. Královéhradecko. AOPK ČR, Praha.
- Guth et al. (2008): Příručka hodnocení biotopů. AOPK ČR, Praha.
- Härtel et al. (2009): Mapování biotopů v České republice. Východiska, výsledky, perspektivy. AOPK ČR, Praha.
- Hobza M. (2005): Denní odpočinková místa vydry říční (*Lutra lutra*). Diplomová práce, UP Olomouc.
- Chvojková et al. (2009): Příručka k hodnocení významnosti vlivů na předměty ochrany.
- Chvojková et Volf (2009): Aktualizace metodiky hodnocení vlivů podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Návrh.
- Chytrý et al. (2001): Katalog biotopů České republiky. AOPK ČR, Praha.
- Chytrý et al. (2007): Vegetace České republiky 1. Travinná a keříčková vegetace. Academia, Praha.
- Kubát et al. (2002): Klíč ke květeně České republiky. Academia, Praha.
- Marhoul et Turoňová (2008): Zásady managementu stanovišť druhů v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000. Metodika AOPK ČR, Praha.
- Poledník et al.: Program péče pro vydru říční (*Lutra lutra*) v České republice v letech 2009 – 2018
- Poledník et al. (2007): Program péče o vydru říční. Ochrana přírody 62/3.
- Šindlar et al. (2003): Koncepce ochrany přírody a krajiny Královéhradeckého kraje. Příloha č.3 Přírodní parky na území Královéhradeckého kraje.
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění.

Vyhláška č. 395/1992 Sb., Provedení zákona ČNR o ochraně přírody, v platném znění.

Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech a územně plánovací dokumentaci, v platném znění.

Dokumenty

Klajmon et al. (2002): Kostelec nad Orlicí, územní plán města. Urbanistické středisko Brno.

Palacká et al. (2010): Územní plán - návrh. Koordinační výkres – celé řešené území. Urbanistické středisko Brno.

Palacká et al. (2010): Kostelec nad Orlicí, územní plán. Textová část. Urbanistické středisko Brno.

Přílohy

Příloha 1 Osvědčení o odborné způsobilosti